

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru gerekçesi şöyledir :

"A-) Anayasanın 60. Maddesi Açısından Aykırılık :

Anayasa, herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğunu açıkladıktan sonra, Devletin bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri almasını ve teşkilatını kurması buyruğunu koymuştur (Madde 60). maddenin gerekçesinde, "Sosyal güvenlik hakkı çalışanların yarını ve güvencesidir" denilmiştir. Bu güvence, Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur tarafından sağlanmakta olup, adı geçen kurumların üçü de, söz konusu güvenceyi, iştirakçi, ya da sigortalısından aldığı kesenek ve primlerle birlikte, Devlet ve işverenlerin katkısıyla yürütmektedir. Bu açıdan bakılınca, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun, temel gelir kaynağı olan sigorta primlerinin zamanında ve eksiksiz tahsil edilebilmesi, Kurum'un kendisine yükletilen sosyal güvenlik hizmetini yerine getirmesi bakımından yaşamsal bir önem taşıdığı tartışılmaz bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

İtiraz konusu Geçici 15. madde hükmüyle, sigorta primlerinin tahsilinde en etkin yöntem olan icra takibi ve haciz yollarının kaldırılmasıyla, sosyal güvenlik hizmetinin yerine getirilmesinde Kurum'un önüne yukarıda değinilen yetkileri bakımından yaşamsal önemde bir set çekildiği de ortadadır. Giderek, madde, prim tahsili işinde başkaca bir yöntem getirmemiş, tersine takip ve haciz işlemlerini önledikten başka, maddenin son tümcesiyle, uygulanacak faiz oranı bakımından da Kurum aleyhine sonuçlar yaratılmıştır. Şöyle ki, prim borçları için faiz oranının T.C. Merkez Bankası'nca belirtilen reeskont faiz oranlarını geçemeyeceği öngörülmüştür. Dosyadaki onanlı belgeye göre faiz oranı o tarihlerde yıllık % 54-60 arasındadır. Oysa, 506 sayılı Kanunun 80. maddesinin yollamada bulunduğu 6183 sayılı Kanunun 51. maddesi gereğince Bakanlar Kurulunun 94/5335 sayılı Kararıyla aylık gecikme zammı oranı % 12 olarak saptanmıştır. Somut olaydaki prim alacağının, ilişkin olduğu yıllara göre Kurumun faiz oranı açısından uğradığı kayıp ortadadır. Sosyal güvenlik açısından Kurum aleyhine yaratılan bu durum Anayasa'nın 60. maddesine ayrıca aykırıdır. Geçici 15. maddede konulmuş takip ve hacizlerden söz edilerek, yalnızca geçmiş döneme yönelik bir hüküm getirilmiş görüntüsü gösterilmiş ise de, takip ve haciz yasağı, Kanunun yürürlük tarihinden sonraki sigorta primleri için de geçerlidir. Çünkü, maddenin gerekçesine göre asıl amaç, özelleştirme kapsamındaki kurulu un icra takibinden kurtarılması ve böylece o kuruluşa alıcı bulmakta kolaylık ve özelleştirme fonuna gelir sağlamaktan ibarettir. 4046 sayılı Kanunun, "Kamu Ortaklığı Fonunun Kullanım Alanlarını" belirleyen 5. maddesi, çalışanların yarınına dönük bir hüküm içermemektedir. O halde, Geçici 15. maddenin gerekçesinde belirtilen kaynak sağlama amacı, sosyal güvenlik hakkının bir yana itilmesine neden olamaz. Başka bir anlatımla, sosyal güvenlik çalışanların yarını olduğuna göre, yarınlar bu güne feda edilemez. "Kişinin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak", Anayasa'nın Devlete yüklediği temel görevlerden biridir. Bu görev yerine getirildiği sürece, Anayasa'nın 2. maddesinde tanımlanan sosyal hukuk devleti gerçekleşecektir.

Öte yandan, özelleştirme, kapsama alınan kuruluşların özel teşebbüse devri anlamına gelir. özel teşebbüs de Anayasa'nın 48. maddesi gereğince Devletin koruması altındadır. Ancak, anılan maddeye göre Devlet, özel teşebbüsün, "Sosyal amaçlara uygun yürümesini" sağlayacak tedbirleri almak zorundadır. Oysa, "herkese sosyal güvenlik hakkı" tanıyan 60. maddede böyle bir sınırlama yoktur. Anayasanın 65. maddesinde, Devletin sosyal ve ekonomik alanlardaki

Esas Sayısı : 1996/66

Karar Sayısı : 1997/7

görevini yerine getirmesinde öngörülen, "Ekonomik istikrarın korunması ve mali kaynakların yeterliliği" ölçüsü, hem 60., hem de 48. madde açısından geçerlidir. 0 halde, belirtilen ölçü dışında, 48. maddede öngörülen özel sınırlamanın, 60. maddede kabul edilen sosyal güvenlik hakkında da geçerli sayılmasına olanak yoktur.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu Geçici 15. madde Anayasa'nın 60. maddesine aykırıdır.

B-) Anayasa'nın 10. Maddesi Açısından Anayasa'ya Aykırılık :

Devletin sosyal amaçlarını gerçekleştirebilmesi için özelleştirme kapsamına alınmayan kamu iktisadi teşebbüsleri ve iktisadi devlet teşekkülleri de vardır. Bunlar, sosyal sigorta primlerinin tahsili için, 506 sayılı Kanunun 80. ve 6183 sayılı Kanunun 70/1 maddeleri gereğince icra takibine uğrayabilecekler ve malları da haczedilebilecektir. özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlara, Geçici 15. maddenin hedeflediği amaçla bir ayrıcalık tanımak, Anayasa'nın 10. maddesi önünde haklı bir neden sayılamaz. 0 halde geçici 15. madde Anayasa'nın 10. maddesine de aykırıdır.

Sonuç : 25.11.1994 günlü, 4046 sayılı Kanunun Geçici 15. maddesinin Anayasa'nın 60. ve 10. maddelerine aykırı olması nedeniyle, iptali için Anayasa'nın 152. maddesi gereğince Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına 16.9.1996 gününde oybirliğiyle karar verildi.""